

РЕЦЕНЗИЯ

**На дисертационния труд на Даниела Кирилова Цветкжво , на тема:
„Естетика и иновация в италианския дизайн на детска играчка /3-
8г/през XX- XX1в.“ За придобиване на образователната и научна степен
„доктор“**

Рецензент: доц. д-р Живка Бушева

Предложеният за рецензиране дисертационен труд на „Даниела Цветкова е посветен на много значима, интересна и актуална тема, а именно: „Естетика и иновация в италианския дизайн на детска играчка /3-8г/през XX- XX1в.“. Така формулираната тема не само обяснява и обобщава значими характеристики в очертаната възрастова група за настоящето, но с успех преминава и с хипотези към близкото бъдеще. Темата има специфично познавателно значение за българските специалисти в областта на дизайна, доколкото у нас няма цялостно изследване в тази сфера.

От разработката, става ясно, че докторантката владее различни чужди езици, което ѝ е помогнало в проучвателната дейност по темата. Личи, че е много действена и амбициозна и с готовност за емпирична изследователска дейност. За това свидетелстват многобройните литературни източници, посочени в дисертацията както и проведеното изследване..

Дисертационният труд на Даниела Цветкова е разработена в две части. Първата, теоретична част е с обем от 182 страници и е структурирана в увод, четири логически взаимосвързани части, приноси, заключение и библиография на използваната литература. Отделно, в друго книжно тяло има приложение с изобразителен материал от експерименталното изследване

и много снимков материал подкрепящ и илюстриращ разглежданите проблеми.

Представен е автореферат, който отговаря изцяло на съдържанието и структурата на дисертационния труд и адекватно отразява основните положения, както и изведените от докторантката приноси.

Разглежданата в труда проблематика представлява особен интерес в разработките, свързани с изследване ролята на детските играчки и напълно съответства на съдържанието на дисертацията. Подобни разработки са крайно ограничени и третираат частични проблеми от очертаната проблемна област в нашата специализирана литература. Това е дало възможност на докторантката да дефинира ясно и целесъобразно целите и произтичащите от тях основни задачи на дисертационния труд.

Структурата на дисертационната разработка е много сполучлива и се отличава с логическа последователност и завършеност. Стилът на изложение е точен, ясен и четивен, на места доста обстоятелствен, доказващ силната лична съпричастност на докторантката към разглежданите проблеми.

Самият избор на темата и избраната структура свидетелстват изцяло за сериозността и смелостта на докторантката да се посвети на труден и недостатъчно изследван в своята цялост проблем, основан на сериозна емпирика.

В увода са обосновани изборът и значимостта на темата, очертани са целта и задачите на разработката, посочени са основните моменти, свързани с емпиричното изследване, използваните методи, децата и дизайнерите, обект на изследването, психологическите проблеми – предмет на изследването и съответните групи, сред които са проведени изследванията.

Първата глава на дисертацията може да се определи като теортична основа на цялостната разработка, свързана с подготовка и осъществяване на сериозно и трудно емпирично изследване с експериментален характер. В дисертацията са разгледани проблеми свързани с психични и физиологични особености и характеристики на обектите на изследване. Специално внимание е отделено на средата, в която се развиват децата, стимулите, както и на физическата активност. Направен обзор на изследвания за актуални постижения.

Първа глава на дисертационната разработка е посветена изцяло на дизайна на детски играчки в Италия. Анализирани са дизайнът на играчките през XX и XXI век, като е направен преглед на идеите на педагозите, които професионално изучават децата, по специално методът Бруно Монари, активното училище на Марио Лоди и др. Разглеждат се отделни течения, историята и технологиите на разработка, а именно хартия и картон, пастел, бисквит, керамики „Фурга“, филц и подплатен текстил, изливане на течна глина, полистирол бестселърите на Прециози и др. Разгледан е дизайна на играчката в следвоенния период на икономически подем. Специално са анализирани новите реалности в дизайна на играчки в Италия, както и конкретни дизайнери, проектиращи тези играчки.

В нея е разкрита изцяло последователността на изследователската дейност, както и значението на предварителната подготовка на децата, попаднали в изследваната съвкупност.

Като цяло, главата е определено авторска сполука и показва способността на докторанката не само да провежда сложни изследвания, но и да ги анализира задълбочено, както и да ги представя добре структурирани.

Втора част на дисертацията е посветена на дизайна на детски играчки в Италия на влиянието на занаятите върху формообразуването на детските играчки, като се изследват и анализират отделни значими дизайнери, както и материалите, с които работят.

Третата част е озаглавена: Постиндустриален дизайн на детски играчки в Италия. В тази глава са представени в описателно – аналитичен вид всички проведени изследвания, които следва да определим като трудни, изискващи сериозна и задълбочена концентрация, внимателно наблюдение и способност за обобщения.

Като се има предвид, че става дума за сравнително голям брой дизайнери, трябва да се изтъкне, че е свършена огромна като обем работа, която стои в основата на направените изводи, за което докторантката трябва да специално поздравена. Главата завършва със заключение и приноси.

Мотивацията на докторантката да се посвети на тази сложна, трудна и изискваща много сериозна работа, проблематика заслужава адмирации и е обоснована със солидното професионално присъствие на Даниела Цветкова и с нейната задълбочена изследователска дейност.

В резултат на този изследователски интерес и конкретна проучвателна дейност, тя разработва своята докторска дисертация, включваща както цялостно теоретично изследване, така и конкретно емпирично проучване, носещо характера на умело интерпретирани резултати от сложен експеримент. Въпреки, че е изпратила анкетата до повече дизайнери, не всички са отговорили, което е свързано и с многото въпроси, за които тя е искала да събере информация. Заслуга на изследването е релацията играчки – детска психика, с акцент върху въображението на децата.

Даниела Цветкова е мотивирана и е провела сериозно, задълбочено много планово изследване, което свидетелства за цялостно познаване на проблематиката в изследваната област, подкрепено с пълноценно и задълбочено изследване на използваната литература. Посочените литературни източници показват стремеж към максимално пълно усвояване на съществуващите разботки, свързани с различните аспекти на изследваната проблематика. В цялостния дисертационен труд, докторантката коректно и прецизно се позовава и цитира отделните източници от използваната много богата по своята същност литература. Приведените данни от изследването, илюстрирани в част втора на дисертационния труд разкриват интересни факти. Така например 63 % от изследваните са убедени, че изкуството има своето място в създаването на играчки, а 36% не отговарят на въпроса кой стил идентифицира италианския стил. Според докторантката голямото предизвикателство на играчката ще бъде да стане по-привлекателна от смартфона.

Четвърта глава на дисертационната разработка интерпретира проблемите за технологични и социални влияния върху дизайна на играчки от ново поколение.

Анализират се ниско технологично самопроизводство и високотехнологично микропроизводство, както и самостоятелно производство на дизайнерски материали. Интересни са и интерпретациите за суровини от „растителното царство“.

Част втора представена от докторантката, която е в отделно книжно тяло, включва много графики, извлечени от обработката на емпиричното изследване, както и богат снимков материал.

Дисертационната разработка, в своята цялост, постига убедително поставената цел и решава успешно декомпозирани от нея основни задачи.

Докторантката задълбочено обобщава постигнатото от нея в заключението и изводите от своя дисертационен труд.

Формулираните от Даниела Цветкова приноси адекватно и точно описват постигнатото в цялостната разработка. В по-голямата си част те имат значима теоретична стойност. Изградени са върху много впечатляващо количество достоверен материал, отразяващ всички основни изследвания в конкретната проблемна област. Друга част от приносите са по-скоро с приложна значимост. Като цяло приносите могат да бъдат дадени по-обобщено.

Чрез своя дисертационен труд докторантката доказва, че наистина притежава много задълбочени теоретични знания в своята област, може да осъществява сериозни теоретични анализи, като използва подходящо избран и приложен емпиричен материал. Част от приносите имат и по-пряко приложно значение и могат да бъдат използвани не само от специалисти, но и от други изследователи. Докторантката има значими публикации по дисертационната тема, потвърждаващи постигнатото в резултат на нейната изследователска насоченост. Дисертационният труд на Даниела Цветова заслужава категорично положителна оценка.

Въз основа на постигнатото и изтъкнатите приноси в дисертацията, убедено предлагам на членовете на Научното жури да присъдят научната и образователна степен “доктор” на Даниела Цветкова.

Доц д-р Ж.Бушева